

Život Cirkvi

Ročník 15

8/2008

Prešov naplnený radosťou gréckokatolíkov

Dňa 14. februára, vlastne vo štvrtok pred týždňom a to presne na poludnie, sa slovenskí katolíci spolu s kňazmi konečne dozvedeli, o čom sa už dlho tak ohnivo debatovalo, uvažovalo: nielen o delení diecéz ale aj ich personálnom obsadení. A tak sme boli bezprostrednými svedkami skutočne historického rozhodnutia Svätého otca Benedikta XVI., počínajúc od istého na dlhé desaťročia, ba storočia: boli zmenené hranice existujúcich diecéz, vznikli dve nové a na ich čelo boli postavení noví biskupi. Motiváciu reorganizácie územného členenia biskupstiev vysvetlil kardinál Jozef Tomko, a to spôsobom pre niektorých možno prekvapujúcim: nešlo totiž o samoučelné štrukturálne variácie, ale o rozhodnutia diktované čisto pastoračnými motívmi. Podľa kardinála je biskup pastierom svojich veriacich a ako taký má byť medzi nimi, má sídliť čo najbližšie k nim, má byť pre nich čo najdosiahnuteľnejší.

Je viac ako symbolické že práve počas tej nedele, keď sa v mnohých kostoloch v nedeľnom kánone prvýkrát vyslovilo meno nového diecézneho biskupa, áno - je symbolické, že práve v túto nedeľu kňazi či diakoni čítali evanjelium o Ježišom premenení na vrchu Tábor. O tom, ako svojich učeníkov vyviedol na tento vysoký vrch; o tom, ako sa pred nimi premenil; o tom, ako zaznel Boží hlas o Ježišovi ako milovanom Synovi, ktorého majú počúvať. Áno, je to symbolické, mnohoznačné, ba inšpiratívne: ved' predsa celý príbeh na Hore Premenenia je tak trochu aj o základnej úlohe každého biskupa a i kňazov, jeho spolupracovníkov. Tak ako Ježiš, tak aj oni - stále v duchu slov kardinála Tomka - majú tiež svojich veriacich viesť na onen symbolický vrch premenenia, aby sa tiež - podobne ako učeníci - ponorili do Ježišovho tajomstva, aby na nich vyžiaril čosi zo svojich Božských hlbín, zo svojho najnútornejšieho Tajomstva. Skutočnou výšinou pravého premenenia je každý dotyk s Kristom, z ktorého vychádza premieňajúca, pretavujúca sila.

Táto sila najintenzívnejšie prýšči zo všetkých Bohostánkov sveta, kde Pán vesmíru i ľudských

Diecézy ako rodiny

srdce svojou tichou prítomnosťou kraľuje všetkým spoločenstvám, farnostiam, rodinám, a samozrejme i diecézám. Áno, Bohostánky kostolov celej diecézy akoby boli uzlami obrovskej duchovnej siete, do ktorej Božský rybár pozýva všetkých úprimne hľadajúcich. Večné svetlá nad tabernákulami našich chrámov sú akoby majáky, poukazujúce, že uprostred vlnobitia našej dynamickej každodennosti zostáva našou skutočnou duchovnou pevninou Kristus. V tomto zmysle teda ani diecéza nie je iba akési územie, lebo jej hranice sú viac ako len akési zemepisné vymedzenia dekanátov. Diecéza je svojím spôsobom rodina, nesmierne dynamická rodina, zjednocovaná Kristom. Úlohou kňaza na čele s biskupom - pastierom je dvíhať pred oči veriacich rozlomený chlieb a spolu s Jánom Krstiteľom naliehavo opakovať: „hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta...“.

Nový bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský, keď zverejnili jeho funkciu, na otázku o svojich prioritách vyjadril želanie, „...aby naša prítomnosť a činnosť v spoločnosti bola vierohodným svedectvom o jestvovaní Boha, o zmysle každého ľudského života“. Naozaj, skutočnej hodnote svojho vlastného života môže človek v plnosti porozumieť len cez Krista, len cez prizmu Božieho plánu spásy. Kiež by naozaj čím viac veriacich slovenských diecéz pochopilo hodnotu vlastnej existencie. Kiež by si účastníci mnohých krstov uvedomili, že je to pozvanie stať sa dedičmi Božieho kráľovstva. Kiež by kajúnci počas sviatostného rozhršenia precitli do vedomia, že im tým sám Boh dáva šancu začať odznova. Kiež by si všetci, čo prijímajú Eucharistiu, uvedomili dotyk Toho, skrze ktorého bolo všetko stvorené a bez ktorého nemôžeme nič urobiť. Kiež by aj birmovanci všetkých diecéz, keď im biskup čelo pomaže krizmou, prijali úlohu zísť z Hory premenenia dolu medzi ľuďmi a tam spolupracovať na ohlasovaní Kristovho evanjelia, na premieňaní, na prekvasovaní modernej spoločnosti. Kiež by si sobášeni snúbenci uvedomili, že ich rodiny a deti sú budúcnosťou našich diecéz, lebo z nich vyjdú ďalší svätí otcovia a matky, či svätí rehoľníci a kňazi.

Všetkým otcom biskupom novorozčlenených diecéz načim zaželať čo najúčinnejšou pomoc Duha svätého pri zvládnutí iste náročných organizačných zmien. Zmien, ktorých jediným cieľom bolo - v duchu slov otca kardinála Tomka - dobro veriacich všetkých komunit všetkých diecéz. Diecéz ako veľkých rodín, ktoré so svojím pastierom - biskupom kráčajú smerom k naplneniu a naplňaniu veľkonočného tajomstva.

RV, Jozef Haľko
snímka Peter Zimen

Príhovor Benedikta XVI. pred nedeľnou modlitbou Anjel Pána

Drahí bratia a sestry!

V sobotu 17. februára sa v Apoštolskom paláci skončili duchovné cvičenia, počas ktorých som sa zjednotil so svojimi spolupracovníkmi Rímskej kúrie v modlitbe a v meditácii. Ďakujem všetkým, ktorí boli s nami spojení duchovne: kiež im Pán vynahradí ich veľkorysosť. V Druhú pôstnu nedeľu pokračujeme v kajúcom putovaní. Liturgia nám minulú nedeľu predstavila evanjelium o pokušení Ježiša na púšti a dnes nás pozýva uvažovať nad neobyčajnou udalosťou premenenia Pána. Ak uvažujeme o týchto udalostiach, obe nás privádzajú k veľkonočnému tajomstvu: Ježišov zápas s pokušiteľom predchádza finálnemu súboju počas jeho umučenia

a svetlo jeho premeneného tela je predzvesťou zmŕtvychvstania. Na jednej strane vidíme Ježiša ako plného človeka, ktorý sa s nami delí dokonca aj o pokušenie, na druhej strane kontemplujeme Božieho Syna, ktorý nám dáva podiel na svojej božskej prirodzenosti. Takto môžeme povedať, že obe nedele tvoria piliere, na ktorých stojí celá stavba Veľkého pôstu až po Veľkú noc, ba dokonca aj celá štruktúra kresťanského života, ktorý vo svojej podstate spočíva vo veľkonočnej dynamike: zo smrti do života.

Vrch Tábor podobne ako Sinaj je miestom stretnutia s Bohom. Je to vyvýšené miesto, kde možno dýchať čistý vzduch stvorenia. Je to miesto modlitby, kde možno byť v Pánovej prítomnosti, podobne ako Mojžiš a Eliáš, ktorí sa zjavujú pri premenenom Ježišovi a hovoria s ním o udalostiach, ktoré ho očakávajú v Jeruzaleme, teda o Veľkej noci. Preme-

nenie je udalosťou modlitby. Keď sa Ježiš modlí, ponára sa do Boha, vnútorne sa s ním zjednocuje, svojou ľudskou vôľou sa plne stotožňuje s vôľou láskavého Otca a takto ho preniká svetlo a zjavuje sa viditeľným spôsobom pravda jeho bytia: Je Boh, svetlo zo svetla. Aj Ježišove šaty sa stávajú vybielené a žiarivé. To nás privádza k myšlienke na krst,

na bielu košielku, ktorú si obliekajú nastávajúci krstenci. Kto sa v krste znovuzrodil, je oblečený do svetla, anticipujúc nebeskú existenciu, ktorú Apokalypsa predstavuje prostredníctvom symbolu bieleho rúcha (porov. Zjv 7, 9, 13). Ide o kľúčové miesto: premenenie predchádza zmŕtvychvstanie, to však predpokladá smrť. Ježiš zjavuje apoštolom

svoju slávu, aby mali silu čeliť škandálu kríža a aby mohli pochopiť, že treba prejsť mnohým súžením, aby sme dosiahli Božie kráľovstvo. Hlas Otca, ktorý zaznieva zhora, ohlasuje Ježiša ako milovaného Syna podobne ako pri krste v Jordáne, pričom dodáva: „Počúvajte ho!“ (Mt, 17, 5). Aby sme mohli vojsť do večného života, je potrebné počúvať Ježiša, nasledovať ho na krížovej ceste, prežívať vo svojom srdci ako on nádej na zmŕtvychvstanie. Spe salvi, spasení v nádeji, dnes môžeme povedať: „Premenení v nádeji.“

Keď sa teraz obraciame na Pannu Máriu v modlitbe, spoznávame v nej ľudské stvorenie, vnútorne premenené Kristovou milosťou. Zverme sa do jej rúk, aby nás viedla na ceste viery a veľkorysosti počas celého Pôstneho obdobia.

Benedikt XVI.

-ls-/ snímka RV

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Spisy sv. Augustína

Vatikán (20. februára, RV) – V stredu sa v aule Pavla VI. opäť po dvoch týždňoch konalo stretnutie Svätého Otca s pútnikmi na generálnej audiencii. Benedikt XVI. sa v katechéze vrátil k cirkevnému otcovi Augustínovi, biskupovi z Hippo. Pútnici celkom zaplnili audienčnú aulu Pavla VI., kde vládla živá atmosféra. Tých, ktorým sa v aule neušlo miesto, Benedikt XVI. pozdravil krátko pred oficiálnym začiatkom audiencie v Bazilike sv. Petra, kde sa pri nich krátko pristavil. V Aule Pavla VI. potom predniesol katechézu, ktorú začal týmito slovami:

„Drahí bratia a sestry, po minulotýždňovej prestávke počas duchovných cvičení sa vrátíme k veľkej postave

sv. Augustína, o ktorom som už opakovane rozprával v stredajších katechézach. Je cirkevným otcom, ktorý zanechal veľký počet diel, a o týchto chcem dnes stručne hovoriť. Niektoré z Augustínových spisov sú zásadného významu, a to nielen pre dejiny kresťanstva, ale aj pre formovanie celej západnej kultúry. Najzreteľnejším príkladom sú Vyznania, bezpochyby jedna z najčítanejších starokresťanských kníh. Podobne ako iní cirkevní otcovia prvých storočí, no v neporovnateľne väčšej miere, mal aj biskup z Hippo rozsiahly a trvalý vplyv, čo je zjavné už z bohatej tradície ručného opisovania jeho diel, ktoré sú naozaj mimoriadne početné.“

Benedikt XVI. sa dotkol otázky počtu diel veľkého biskupa. Augustín si totiž na sklonku života nanovo prešiel svoje diela, čo zaznamenal v spise *Retractationes*. Krátko po jeho smrti boli jeho diela presne zaregistrované. Tento súpis, zvaný *Indiculus*, je súčasťou Augustínovho životopisu *Vita Augustini* od jeho verného priateľa, biskupa Possidia. V snahe o zachovanie Augustínovho diela počas invázie Vandalov v severnej Afrike bol vypracovaný zoznam tisíctridsať diel, ktoré očísloval sám Augustín. Podľa slov Possidia, ktorý bol prítomný pri Augustínovej smrti v Hippo a mal prístup k Augustínovmu osobnému katalógu, existovalo nesmierne množstvo ďalších nečíslovaných spisov. Ako povedal Svätý Otec, dnes máme zachovaných vyše tristo listov a takmer šesťsto homílií z pôvodných troch až štyroch tisíc.

„Medzi Augustínovou literárnou tvorbou, vyše tisícokou publikácií, členiacich sa na filozofické, apologetické, doktrínálne, morálne, monastické, exegetické, protiheretické spisy, a ďalej ešte listy a homílie, vynímajú sa niektoré vynikajúce diela, prezrádzajúce teologického a filozofického veľducha. Predovšetkým treba pripomenúť už spomenuté Vyznania, napísané v trinástich knihách v rokoch 397 až 400 na Božiu slávu. Sú istým druhom autobiografie vo forme dialógu s Bohom. Tento literárny druh verne odzrkadľuje život sv. Augustína, ktorý nebol životom do seba uzavretým, rozptýleným v množstve vecí, ale prežívanom zásadne ako dialóg s Bohom a tak životom spolu s druhými.“

Pápež ďalej vysvetlil, že už samotný názov *Vyznania*, *Confessiones*, naznačuje osobitosť tejto autobiografie. Slovo „*confessiones*“ má v kresťanskej latinčine na základe tradície Žalmov dva významy, ktoré sa vzájomne prepájajú.

„*Confessiones*“ znamená na prvom mieste vyznanie vlastných slabostí, biedy hriechov, no súčasne to znamená chválu Boha, vďačnosť voči Bohu. Videnie vlastnej biedy v Božom svetle sa stáva chválou Boha a poďakovaním, pretože on nás miluje a prijíma nás, premieňa nás a dvíha smerom k sebe. O Vyznaniach, ktoré mali veľký úspech už za Augustínovho života, on sám napísal: «Tak silno na mňa vplývali, keď som ich písal a stále vplývajú, keď ich znova čítam. Je mnoho bratov, ktorým sa tieto diela páčia» (*Retractationes*, II, 6).“

Benedikt XVI. k citátu z Augustína, že je mnoho bratov, ktorí obľubujú jeho diela, pridal aj svoje osobné vyznanie, na ktoré zhromaždenie zareagovalo veľmi spontánne:

„Musím povedať, že aj ja som jedným z týchto bratov. Vďaka Vyznaniám môžeme sledovať krok za krokom duchovnú cestu tohto mimoriadneho človeka nadchnutého Bohom.“

Svätý Otec ďalej vyzdvihol význam neskorého Augustínovho diela *Retractationes* a najmä diela *De civitate Dei*, v slovenskom preklade známom ako *O božom štáte*. Ako povedal, je to impozantné a rozhodujúce dielo pre rozvoj západného politického myslenia a pre

kresťanskú teológiu dejín. Kontextom pre napísanie diela bolo vyplienenie Ríma Gótmí v roku 410. Mnohým sa vtedy zdalo, že Boh kresťanov, ktorý nechránil Rím, nemôže byť hodným dôvery.

„Na túto námietku, ktorá hlboko zasahovala aj srdcia kresťanov, Augustín odpovedal týmto grandióznym dielom, *O božom štáte*, kde vysvetľuje, čo máme očakávať od Boha a čo nie, aký je vzťah medzi politickou sférou a oblasťou viery, sférou Cirkvi. Táto kniha je i dnes prameňom pre správne definovanie pravej laicity a kompetencie Cirkvi, tej veľkej, pravej nádeje, ktorú nám dáva viera.“

Ďalším dôležitým dielom, ktoré pápež zahrnul do dnešnej katechézy je *De Trinitate*, *O Trojici*, ktoré sa zaoberá základným jadrom kresťanskej viery. Augustín tu uvažuje o Božej tvári, a snaží sa porozumieť tajomstvo Boha, ktorý je jediný, jediný stvoriteľ sveta a nás všetkých, a predsa práve tento Boh je trojjediný, je podľa slov Benedikta XVI. kruhom lásky. Ďalší Augustínov spis, *De doctrina Christiana*, *O kresťanskej náuke*, je zasa kultúrnym uvedením do interpretácie Biblie a v konečnom dôsledku samotného kresťanstva, ktoré malo podľa Svätého Otca rozhodujúci význam pri formovaní západnej kultúry.

„Augustín, popri všetkej svojej poníženosti, bol si zaiste vedomý vlastnej intelektuálnej výšky. Avšak dôležitejšie než tvorba veľkých diel vysokého teologického rozmachu, bolo pre neho priniesť kresťanské posolstvo jednoduchým ľuďom. Tento jeho hlboký zámer, ktorý riadil celý jeho život, je jasne badať v liste adresovanom kolegovi Evodiovi, kde oznamuje rozhodnutie prerušiť na nejaký čas diktovanie kníh z diela *De Trinitate*, «pretože sú príliš náročné a myslím, že ich môže pochopiť iba málo ľudí. Preto sú naliehavejšie texty, ktoré ako dúfame budú užitočné mnohým» (*Epistulae*, 169, 1, 1). Teda užitočnejšie bolo pre neho komunikovať vieru spôsobom zrozumiteľným pre všetkých, než písať veľké teologické diela.“

Táto Augustínova priorita sa podľa slov Svätého Otca jasne prejavila v jeho spisoch *O katechizovaní nevzdelaných* (*De catechizandis rudibus*) alebo aj v spisoch na presvedčanie schizmatických donatistov, ktorí narušali jednotu Cirkvi. Augustín pre nich písal veľmi zjednodušenou latinčinou, dokonca s úmyselnými gramatickými chybami, len aby tomu lepšie porozumeli.

„Ikonografická tradícia, ako je to na jednej lateránskej freske, už od 6. storočia zobrazuje sv. Augustína s knihou v ruke, zaiste pre znázornenie jeho literárnej tvorby, ktorá natoľko ovplyvnila mentalitu a myslenie kresťanov, no tiež pre vyjadrenie jeho lásky ku knihám, k čítaniu a k poznávaniu veľkej kultúry minulosti. Pri svojej smrti nič nezanechal, hovorí Possidius, ale «stále odporúčal usilovne chrániť pre budúcnosť cirkevnú knižnicu so všetkými jej knihami», predovšetkým jeho vlastnými dielami. V týchto dielach, ako hovorí Possidius, Augustín je ‚stále živý‘ a je prospesný tomu, kto číta jeho spisy. ... Aj pre nás by bolo nádherné môcť ho

počúvať naživo. No je skutočne živý vo svojich spisoch, je prítomný v nás a tak vidíme, aj stálu vitalitu viery, ktorej zasvätil celý svoj život.

Na záver, po odznení pozdravov a príhovorov vo svetových jazykoch, pápež udelil prítomným apoštolské požehnanie.

RV -jb-

Pápež Benedikt XVI. ukončil duchovné cvičenia

Vatikán (16. februára, RV) – Pápež Benedikt XVI. v sobotu v kaplnke Redemptoris Mater v Apoštolskom paláci vo Vatikáne ukončil týždňové duchovné cvičenia. Tento rok ich viedol kardinál Albert Vanhoye zo Spoločnosti Ježišovej, ktorý pôsobil ako sekretár Pápežskej biblickej komisie. Téma bola inšpirovaná Listom sv. Pavla Hebrejom: „Prijmime Krista, nášho veľkňaza”.

V dnešom príhovore Svätý Otec povedal:

„Pred mojím zrakom bol neustále obraz Ježiša, ktorý kľáči, aby umyl nohy sv. Petrovi. Počas rozjimaní ku mne tento obraz hovoril. Videl som, že práve tu, v tejto situácii, v tomto čine najväčšej pokory sa uskutočňuje nové Ježišovo kňazstvo.

A uskutočňuje sa práve tak, že súcitiť s nami, s našimi bolesťami, trápeniami a skúškami až po smrť. Takými novými očami som videl aj Ježišovo červené rúcho, ktoré nám rozpráva o Jeho krvi. Nemohol som však neuvažovať aj nad postavou sv. Petra a najmä momentom, v ktorom prosí Pána, aby mu neumyl len nohy, ale aj hlavu a ruky. Zdá sa mi, že to – odhliadnuc od tejto situácie – vyjadruje ťažkosť sv. Petra a všetkých Pánových apoštolov pochopiť túto prekvapivú novosť Ježišovho kňazstva, kňazstva, ktoré je práve v ponížení, v spolupatričnosti s nami, aby nám tak otváralo bránu nového chrámu, chrámu vzkrieseného Ježišovho tela. Počas celého jeho apoštolátu až po ukrižovanie sa mi zdá, že sv. Peter musel Ježiša počúvať stále nanovo, aby sa viac ponoril do hĺbky tajomstva Jeho kňazstva, kňazstva Krista, ktoré bolo ohlásené apoštolom a ich nasledovníkom. V tomto zmysle sa mi zdá postava sv. Petra ako postava nás všetkých počas týchto dní.”

Potom sa Svätý Otec poďakoval kardinálovi Vanhoyeovi, ktorý viedol duchovné cvičenia za pomoc pri počúvaní Pánovho hlasu a opakovanom pochopení toho, čo znamená Pánovo a naše kňazstvo, tak potrebné preto, aby sme získali nové srdce, Ježišovo srdce, stredobod mystéria Novej zmluvy. V závere ešte Benedikt XVI. dodal, že kardinálove slová ho budú sprevádzať v tomto pôstnom období na ceste k Veľkej noci.

-sg-

Benedikt XVI. zasväteným osobám: „Je potrebné znovu začať u Krista“

Vatikán (19. februára, RV) – Pápež Benedikt XVI. v pondelok prijal na audiencii členov Rady pre vzťahy medzi Kongregáciou pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, a medzinárodnými úniami generálnych predstavených. Vo svojom príhovore spomenul rôzne aspekty zasväteného života a výzvy, ktorým je v tejto súvislosti potrebné čeliť v dnešnom svete, ako je napríklad sekularizácia, stále viac prenikajúca do kultúry ľudstva, a s ktorou sa pri svojom pôsobení stretávajú aj rehoľné spoločenstvá.

„Myslím na všetky spoločenstvá veriacich a na nové skúsenosti zo zasväteného života, ktoré dobre poznáte,“ uviedol Svätý Otec a pokračoval: „Myslím na misijnú prácu mnohých cirkevných skupín a hnutí, z ktorej vyrastá nemálo kňazských a rehoľných povolání; myslím na dievčatá a chlapcov, ktorí opúšťajú všetko, aby vstúpili do kláštorov a konventov. Naozaj môžeme povedať s radosťou, že aj dnes Pán pokračuje v posielaní robotníkov do svojej vinnice a v obohacovaní svojho ľudu povolaniami.“ Benedikt XVI. v tejto súvislosti poukázal na slová svojho predchodcu pápeža Jána Pavla II. z apoštolského listu *Novo millennio ineunte*, ktorý napísal, že celé cirkevné spoločenstvo musí „znovu začať u Krista“ (č. 29): „On je pevnou skalou, na ktorej musíte postaviť svoje komunity a každý váš plán komunitnej a apoštolskej obnovy.“

-dj-

Sekularizmus – téma plenárneho zasadnutia Pápežskej rady pre kultúru

Vatikán (15. februára, RV) – Pápežská rada pre kultúru v dňoch 6. – 8. marca organizuje plenárne zasadnutie, na ktorom sa stretnú kardináli, biskupi, kňazi a laici zo všetkých kontinentov. Tri dni podujatia budú plné intenzívneho medzikultúrneho dialógu v úsilí reagovať na otázky, týkajúce sa kultúrnej globalizácie a postmodernej kultúry. Tento rok bude zasadnutie špeciálne zamerané na problémy, vyplývajúce zo sekularizmu, berúc do úvahy predovšetkým ich kultúrnu dimenziu.

-pk-

Benedikt XVI. sa stretol s účastníkmi 35. generálnej kongregácie Spoločnosti Ježišovej

Vatikán (21. februára, RV) – Pápež Benedikt XVI. sa vo štvrtok 21. februára prihovoril účastníkom 35. generálnej kongregácie Spoločnosti Ježišovej. V úvode vyjadril radosť z tohto stretnutia práve v období, keď sa práce kongregácie pomaly blížila k záveru. Svätý Otec sa poďakoval novému generálnemu predstavenému Spoločnosti Ježišovej pátrovi Adolfovi Nicolásovi a tiež jeho predchodcovi pátrovi Petrovi Hansovi Kolvenbachovi, ktorý stál na čele spoločnosti takmer štvrt storočia, za jeho cennú službu.

Benedikt XVI. sa ďalej zameril na obdobie, v ktorom 35. kongregácia prebieha, keď povedal, že je to čas mnohých sociálnych, ekonomických či politických zmien, ktoré sú poznačené etickými a kultúrnymi problémami, konfliktami a napätou komunikáciou medzi národmi: „Chcem dnes povzbudiť vás a vašich spoluobčanov v tom, aby ste ďalej kráčali po ceste vášho poslania, v plnej oddanosti vašej charizme, v duchovnom a sociálnom kontexte, charakteristickom pre začiatok tohto tisícročia. Tak ako vám už viackrát povedali aj moji predchodcovia, aj ja hovorím, že Cirkev vás potrebuje, ráta s vami a stále sa na vás obracia s dôverou, zvlášť pri dosahovaní tých fyzických a duchovných mét, ktoré iní nedosiahnu, alebo majú ťažkosti ich dosiahnuť.“

Potom pokračoval Benedikt XVI. slovami z histórie Spoločnosti Ježišovej keď hovoril o jej hlavnom poslaní, ktorým je „brániť a ohlasovať vieru“. Spomenul pri tom mnohé národy, ktoré ani dnes nepoznajú Pána, či ho poznajú len málo, nie však ako záchrancu a sú mu vzdialení, ani nie tak z hľadiska geografického, ako skôr z hľadiska kultúrneho. Zopakoval naliehavú potrebu ľudí po viere, pevnej a hlbokjej, po pravej ľudskej a sociálnej citlivosti, po rehoľníkoch a kňazoch, ktorí by venovali svoj život obrane viery, svedčili a pomáhali pochopiť, skutočnú hlbokú harmóniu medzi vierou a rozumom, medzi duchom evanjelia, smädcom po spravodlivosti a snahe o dosiahnutie pokoja. Len tak bude podľa Benedikta XVI. možné spoznať skutočnú Pánovu tvár aj pre tých, pre ktorých je stále ukrytá či neznáma. Toto – ako zdôraznil Svätý Otec - je aj úlohou Spoločnosti Ježišovej:

„Náš svet je divadlom bitky medzi dobrom a zlom. Pôsobia tu mocné negatívne sily, ktoré spôsobujú dramatické situácie duchovného a materiálneho zotročenia našich súčasníkov, proti ktorým ste už viackrát vyjadrili vôľu bojovať, vložiac úsilie do služby viery a podpory spravodlivosti. Také sily sa dnes prejavujú mnohými spôsobmi, ale osobitným spôsobom prostredníctvom kultúrnych tendencií, ktoré sa často stávajú dominantnými, ako subjektivismus, relativizmus, hedonizmus a praktický materializmus. Preto som požiadal o obno-

vu vášho úsilia na podporu a obranu katolíckej náuky, zvlášť pokiaľ ide o citlivé body, ktoré dnes podliehajú silným útokom zo strany sekulárnej kultúry a ktoré som upresnil vo svojom liste.“

Potom Svätý Otec povzbudil jezuitov k tomu, aby našli plný zmysel svojho poslania nielen v teologickom bádani, ale aj v iných oblastiach, ako sú rodina a spoločnosť a tiež vo sfére starostlivosti o chudobných a núdzných. Na záver príhovoru sa Benedikt XVI. zmienil o duchovných cvičeniach, ktoré už od počiatku charakterizujú Spoločnosť Ježišovu. Poukázal, že sú prameňom spirituality a tiež maticou Konštitúcií rehole, ale sú tiež darom, ktorý Duch Pána ustanovil pre celú Cirkev.

-sg-

Posolstvo Benedikta XVI. Konferencii biskupov Kuby

Vatikán (21. februára, RV) – Pápež Benedikt XVI. sa vo štvrtok v špeciálnom posolstve prihovoril Konferencii biskupov Kuby a tiež osobitným listom k X. výročiu návštevy pápeža Jána Pavla II. v tejto krajine. Na ostrove je práve v týchto dňoch pri tejto príležitosti vatikánsky štátny sekretár kardinál Tarcisio Bertone. Posolstvo Svätého Otca je rozdelené do 5 okruhov: Cirkev a evanjelium na Kube, Cirkev a situácia na Kube, Podpora a blízkosť pápeža, Dôvody návštevy kardinála Bertoneho a posledný okruh pod názvom 10 rokov od návštevy pápeža Jána Pavla II.

Benedikt XVI. hovorí o tom, že ohlasovanie evanjelia nachádza na Kube pripravené srdcia, čo si však na druhej strane vyžaduje zodpovednosť, najmä pri pomoci a raste v duchovnom živote. Spomína tiež na podmienky, v akých Cirkev na Kube už desiatky rokov čelí zložitej úlohe pri ohlasovaní Božieho slova. Pápež vyjadruje všetok svoj nesmierny cit a podporu kubánskeho ľudu a katolíkom na ostrove slovami:

„Viete, že môžete vždy rátať s podporou pápeža, s jeho bratskou modlitbou a spolupracou s ďalšími cirkvami vo svete. Prostredníctvom návštevy vatikánskeho štátneho sekretára na ostrove v týchto dňoch sa cítim byť s vami v duchovnom spojení.“

V závere posolstva sa Benedikt XVI. zamyslel nad apoštolskou cestou pápeža Jána Pavla II. na Kube v roku 1998 a píše o nej ako o „nezabudnuteľnom dni pre Cirkev a kubánsky ľud“. Vyzdvihol dôležitosť poslania, ktoré vyvíja Cirkev na Kube voči tým najnúdznejším, s konkrétnou pomocou v službe pre mužov a ženy, ktorí sa nachádzajú v zložitých životných podmienkach. Benedikt XVI. tiež poďakoval za úsilie a obeť, ktorú vynakladajú pri nasledovaní príkladu Krista.

-sg-

Svätý Otec prijal veľvyslanca Srbska pri Svätej stolici

Vatikán (21. februára, RV) – Benedikt XVI. vo štvrtok prijal na audiencii veľvyslanca Srbska pri Svätej stolici Vladetu Jankovića, ktorý mu odovzdal poverovacie listiny. Pápež mu v príhovore povedal, že je rád, že ho môže privítať na začiatku jeho poslanca a poďakoval sa za pozdrav od prezidenta Borisa Tadića. Ako ďalej pokračoval, Svätá stolica si cení diplomatické spojenie so Srbskom a povzbudzuje do ďalšieho úsilia v budovaní budúcnosti pokoja, prosperity, zmierenia a pokojného spoluzitia v regióne, najmä v súvislosti s tým, že Srbsko spolu so svojimi susedmi hľadá svoje miesto v rámci Európy.

Benedikt XVI. ďalej povedal: „Keď pracujete na bezpečnejšej budúcnosti, je nevyhnutné mať na pamäti, že identita a bohatá kultúrna tradícia vášho národa, ako aj všetkých európskych národov, je hlboko zakorenená v dedičstve kresťanskej viery a evanjelia lásky. Nasledovníci Krista sú povolani ponúkať túto službu lásky všetkým bratom a sestrám bez rozdielu: len takto môže byť dlhodobé napätie konečne porazené. Len v žití hodnôt, prameniach z kresťanských koreňov, objavíme odvahu odpustiť a prijať odpustenie, zmieriť sa so susedmi a budovať spolu civilizáciu lásky v ktorej sú všetci prijímaní a rešpektovaní. Viem, ako veľmi srbský ľud trpel počas posledných konfliktov a rád by som vyjadril svoju starosť o nich aj o ďalšie balkánske národy, zasiahnuté smutnými udalosťami posledného desaťročia. Svätá stolica s vami zdieľa túžbu, aby pokoj, ktorý bol dosiahnutý, priniesol dlhodobú stabilitu tomuto regiónu. Zvlášť s ohľadom na aktuálnu krízu v Kosove vyzývam všetky zainteresované strany, aby konali s rozvahou a umiernením, a aby hľadali riešenia v prospech vzájomného rešpektu a zmierenia.“

V závere Svätý Otec poukázal na to, že zemepisná poloha Srbska predurčuje krajinu k podpore ekumenickému dialógu, aj k budovaniu vzťahov s moslimami a medzináboženskému dialógu. Zdôraznil, že sloboda vierovyznania je nenahraditeľným prvkom pri budovaní spoločnosti, v ktorej sa rozvíja harmónia spoluzitia a ocenil kroky, ktoré v tejto oblasti v poslednom období Srbsko urobilo.

-sg-

Kardinál Martins k procesu blahorečenia pápeža Pia XII.

Vatikán (19. februára, RV/Zenit) – „Proces blahorečenia pápeža Pia XII. nebol zastavený a blížiaci sa 50. výročie jeho smrti je príležitosťou pre lepšie oboznámenie sa s jeho životom,“ uviedol to pre-

fekt Kongregácie pre kauzy svätých kardinál José Saraiva Martins v reakcii na jednu z novinárskych otázok, ktoré zazneli počas včerajšej prezentácie inštrukcie „Sanctorum Mater“, týkajúcej sa priebehu diecéznych fáz procesov blahorečenia. Dodal, že tí, ktorí namietajú proti blahorečeniu Pia XII. s argumentom, že počas hrôzovlády nacizmu mlčal, nie sú dostatočne informovaní o historických faktoch.

„Skôr než o mlčaní by som hovoril o rozvážnosti,“ uviedol kardinál Martins a ako jedno zo svedectiev spomenul slová židovského žalobcu Norimberského procesu Roberta Kempnera, ktorý v 60-tych rokoch napísal: „Zaujatie akéhokoľvek propagandistického postoja Cirkvi proti Hitlerovej vláde by iba urýchlilo a zvýšilo počet zavraždených židov a kňazov.“ „Nebolo to mlčanie. Keď vyšla encyklika Summi Pontificatus, Goebbels – muž číslo dva v nacistickej hierarchii – napísal do svojho denníka: ‘táto pápežova encyklika je na nás veľmi tvrdá’. Takže, ako môžeme vidieť, bolo to veľmi nemlčanlivé mlčanie,“ dodal kardinál Martins na margo priebehu procesu blahorečenia Pia XII.

-dj-

Komentár hovorcovi Svätej stolice ku kongresu o dôstojnosti a povolani ženy

Vatikán (18. februára, RV/ZENIT) – V televíznom programe Octava dies hovorca Svätej stolice páter Federico Lombardi zameral svoju pozornosť na kongres, ktorý sa uskutočnil vo Vatikáne pri príležitosti 20. výročia apoštolského listu Jána Pavla II. Mulieris Dignitatem o dôstojnosti a povolani ženy. Ako uviedol, ide o „originálny a intenzívny dokument, ktorý je skôr úvahou, než odbornou publikáciou“, a je akýmsi potvrdením ženského elementu, ktorý nachádzame vo Svätom písme. Páter Lombardi spomenul prejav, ktorý Benedikt XVI. adresoval účastníkom stretnutia na tému „Muž a žena – „humanum“ vo svojej úplnosti“ a zdôraznil jeho slová, že „vzťah medzi mužom a ženou vo vzájomnej výnimočnosti, reciprocite a komplementárnosti bezpochyby tvorí ústredný bod antropologickej otázky, ktorá je taká rozhodujúca v súčasnej kultúre.“ Poukázal na pravdivosť pápežovho konštatovania, že ak muži a ženy predstierajú svoju autonómiu a absolútnu sebestačnosť, riskujú, že sa uzavru do snahy o sebarealizáciu, ktorej následkom bude napokon skľučujúca osamelosť.

-pk-

Vo Vatikáne predstavili inštrukciu „Sanctorum Mater“

Vatikán (18. februára, RV) – Na tlačovej konferencii vo Vatikáne v pondelok bola predstavená inštrukcia Kongregácie pre kauzy svätých „Sanctorum Mater“, týkajúca sa upresnenia priebehu diecéznych alebo eparchiálnych fáz procesov blahorečení. Ako uviedol prefekt dikastéria kardinál José Saraiva Martins, dokument nemá legislatívny charakter. Jeho účelom je zabezpečiť, aby boli normy, platné pre postup v diecéznej fáze procesov, uplatňované s väčšou pozornosťou. Ako sa píše v úvode, dokument „má v úmysle vyjasniť dispozície platných predpisov v procese blahorečení, uľahčiť ich aplikáciu a naznačiť spôsoby ich uplatnenia v nových aj starých kauzách.“ Inštrukcia má šesť častí a podrobne popisuje všetky kroky, ktoré biskupi musia nasledovať pre začatie, priebeh a ukončenie diecéznej fázy procesu blahorečenia.

Počas doterajšieho pontifikátu Benedikta XVI. sa uskutočnilo 40 obradov blahorečenia a 4 obrady svätorečenia. Blahorečených bolo 563 Božích sluhov (36 vyznávačov a 527 mučeníkov). Svätorečených bolo 14 blahoslavených. -dj-

Postoj Svätej stolice k vyhláseniu nezávislosti Kosova

Vatikán (18. februára, RV) – Svätá Stolica v nedeľu 17. januára vydala oficiálne vyhlásenie k vyhláseniu nezávislosti Kosova:

„Je známe, že počas krízy v Kosove v roku 1999 sa Svätá stolica viackrát zasadila na diplomatickej a humanitárnej rovine za princípy, ktoré mali napomáhať vzťahom medzi ľuďmi a národmi a pomoci pre utečencov v súlade s platnými medzinárodnými zákonmi. Následne, s jediným cieľom - podporou stability a pokojného spoluzitia, sa Svätá Stolica vyhýbala núteným riešeniam a aktívne podporovala priame vyjednávania medzi Belehradom a Prištinou, ktoré by smerovali k definovaniu realistickej a vzájomne sa rešpektujúcej dohode v súlade s obojstrannými záujmami. Počas rokovacieho procesu, ktorý sa rozvíjal v uplynulých dvoch rokoch, Svätá Stolica s uspokojením sledovala dosiahnuté dohody, týkajúce sa mnohých technických otázok, a vyzývala politickú vôľu a flexibilitu k nájdeniu definitívneho vyriešenia právneho statusu územia Kosova.

Svätá Stolica bude aj naďalej pozorne sledovať situáciu, ktorá sa vytvorila vyhlásením nezávislosti Kosova (na základe odporúčaní, obsiahnutých v pláne sprostredkovateľa OSN Marttiho Ahtisaariho) a zá-

roveň hodnotiť prípadné požiadavky, ktoré by z tejto udalosti mohli vyplývať. V tejto chvíli Svätá stolica, verná svojmu morálnemu a duchovnému poslaniu aj v rámci medzinárodného poriadku, vyzýva všetkých, zvlášť zodpovedných politikov Srbska a Kosova, k rozvážnosti a umiernenosti, k aktívnemu úsiliu za odvrátenie extrémistických reakcií a násilných prúdov a k vytvoreniu predpokladov pre budúce cesty rešpektu, zmierenia a spolupráce. Svätá stolica zdôrazňuje, že mimoriadna pozornosť musí byť venovaná ochrane demokracie a zákonov, uplatňovaniu medzinárodných štandardov, vzťahujúcich sa k rešpektovaniu práv menších a všetkých obyvateľov, bez ohľadu na etnickú príslušnosť, náboženstvo, reči alebo národnosť; ochrane umelecko-kultúrneho kresťanského dedičstva a podpore regionálnej stability v Kosove. Zároveň vyjadruje nádej v dôsledné úsilie medzinárodného spoločenstva v uvedenom zmysle.

Svätý Otec Benedikt XVI. uisťuje národy Srbska a Kosova o svojej osobnej blízkosti a vrúcnych modlitbách v tomto kľúčovom momente ich dejín.“ -dj,ls,Pr-

Svätá stolica zverejnila dokument o pastoračnej starostlivosti o ľudí bez domova

Vatikán (19. februára, RV) – Pápežská rada pre pastoračnú starostlivosť o prestáhovalcov a cestujúcich v uplynulých dňoch zverejnila záverečný dokument z III. medzinárodného stretnutia na tému „V Kristovi a s Cirkvou v službe ľuďom bez domova“, ktoré sa uskutočnilo koncom novembra minulého roka vo Vatikáne. V devätnástich bodoch sú zhrnuté uzávery, ktoré okrem iného hovoria o tom, že politické zmeny a sociálny fenomén si vyžadujú prorocké konanie zo strany miestnych Cirkví; a zdôrazňujú potrebu „vzťahového rozmeru“ ako pomoci ľuďom bez strechy nad hlavou, ktorí sú zvyčajne na okraji spoločnosti nielen po materiálnej, ale aj po citovej stránke.

V poslednej časti dokumentu sa nachádzajú všeobecné odporúčania, aj smernice pre pastoračné pôsobenie zo strany Katolíckej cirkvi. Píše sa v nich okrem iného o tom, že jej „angažovanosť v starostlivosti o ľudí bez domova musí byť založená na základnej pravde, že v nich je prítomný trpiaci a zmŕtvychvstalý Kristus. Nasledujúc jeho príklad im musíme načúvať, rozvíjať dôveru a vytvárať vzťahy.“ Dôležité je podľa odporúčaní dokumentu podporovať aj rozvoj rodinného a komunitného prostredia vo farnostiach, aby boli identifikované potreby ľudí a aby sa tak prechádzalo možnej strate domova. -dj-

Predstavitelia európskych cirkví sa stretli s predsedom Európskej únie

Slovinsko (19. februára, RV/SIR) – Predstavitelia európskych cirkví sa dnes stretli s premiérom Slovinska a zároveň úradujúcim predsedom EÚ Janezom Jasnóm. Vymenili si navzájom pohľady na slovinské predsedníctvo tejto inštitúcie, dialóg cirkví s Úniou, rok 2008 ako rok medzikultúrneho dialógu, európsku sociálnu agendu, a migráciu a azylovú politiku. Delegácia pozostávala z generálneho sekretára Komisie biskupských konferencií krajín Európskej únie Mons. Noela Treanora; riaditeľa komisie „Cirkev a spoločnosť“ pri Konferencii európskych cirkví Rudigera Nolla; biskupov Gezu Emisa a Alesandra Keremara, zastupujúcich Slovinskú luteránsku cirkev; a napokon predstaviteľov Konferencie katolíckych biskupov Slovinska Mons. Antona Stresa a otca Andreja Sajeho. -pk-

Európa a Amerika spoločne pri budovaní civilizácie lásky

Vatikán (20. februára, RV/ZENIT) – Študenti z rôznych končín sveta sa zúčastnia na modlitbe ruženca, ktorej bude predsedáť pápež Benedikt XVI. 1. marca v Aule Pavla VI. vo Vatikáne, pri príležitosti 6. európskeho dňa univerzít. Tohtoročná téma podujatia znie: „Európa a Amerika spoločne pri budovaní civilizácie lásky“. Chýbať nebudú ani študenti z Katolíckej univerzity USA, ktorí sa zvlášť pripravujú, pretože stretnutie sa uskutoční iba niekoľko týždňov predtým, ako Svätého Otca privítajú vo svojej krajine, dokonca aj na pôde samotnej univerzity 17. apríla. Podujatie organizácie zastrešuje Rada európskych biskupských konferencií a Úrad pre univerzitnú pastoráciu, pôsobiaci pri Rímskom vikariáte. -pk-

Katolícky kňaz v Alžírsku odsúdený za účasť na modlitbách

Alžírsko (16. februára, RV/ZENIT) – Katolícky kňaz z Oranu na severozápade Alžírska bol odsúdený na ročný pobyt vo väzení. Súd ako dôvod uviedol, že „viedol náboženské stretnutie smerom, ktorý nebol schválený vládou“. Otec Pierre Wallez sa tak stal prvou obeťou legislatívy, schválenej v marci 2006,

týkajúcej sa praktizovania inej ako moslimskej viery v tejto severoafrickej krajine, z ktorej 33 miliónov obyvateľov sa 99% hlási k islamu.

Ako uviedol arcibiskup Alžíru Henri Teissier, „najprekvapujúcejšie je, že obvinenie prišlo iba kvôli tomu, že kňaz navštívil skupinu kresťanov v Kamerune. Neslúžil svätú omšu, iba sa k nim pripojil v modlitbe.“ Katolícka cirkev v Alžírsku sa v súvislosti s týmto prípadom obáva, že prenasledovanie nemuslimov v krajine sa rapídne zhorší, napriek tomu, že oficiálne je náboženská sloboda garantovaná ústavou. -pk-

Apoštolský administrátor Kosova o vyhlásení nezávislosti krajiny

Kosovo (19. februára, RV/SIR) – „Zdieľali sme s kosovským národom ťažké časy, teraz s ním zdieľame toto šťastné obdobie,“ týmito slovami apoštolský administrátor Kosova Mons. Dode Gjergji komentoval nezávislosť krajiny, ktorá bola vyhlásená v nedeľu. Obyvatel'ov vyzval k tomu, aby nezabúdali na srbskú menšinu. „Nesmieme premárniť úsilie, vedúce spoločnému blahu, spravodlivosti a pokoju. Každá energia musí byť vynaložená na to, aby boli zaručené práva a mier aj pre našich srbských spoluobčanov. Veríme, že jediný spôsob pre budovanie budúcnosti Kosova je dialóg,“ uviedol Mons. Gjergji a dodal, že je potrebné zabudnúť na minulosť, plnú násilia, a posunúť sa dopredu silou lásky a odpustenia. Podľa jeho slov „je dnes Kosovo ako nový dom, ktorý potrebuje byť zariadený, aby sa v ňom rodina cítila dobre. Najviac zo všetkého potrebuje pomoc a podporu európskeho spoločenstva.“ -dj-

OSN očakáva návštevu pápeža Benedikta XVI.

USA (20. februára, RV/CNS) – Návšteva Benedikta XVI. v sídle OSN v New Yorku „je nadšene očakávaná, pretože pápež je vnímaný ako morálna autorita, ponúkajúca jasné vedenie v oblasti základných hodnôt života a ľudskej spoločnosti,“ uviedol to stály pozorovateľ Svätej stolice pri tejto inštitúcii arcibiskup Celestino Migliore pre tlačovú agentúru CNS. Dodal, že Svätý Otec je v tomto zmysle pokladaný za autoritu, schopnú „ovplyvniť všeobecnú politickú vôľu pracovať pre dobro medzinárodného spoločenstva“. Pápež navštívi OSN predpoludním 18. apríla po prilete z Washingtonu, kam príde 15. apríla. -pk-

Prešov naplnený radosťou gréckokatolíkov

Sobota 16. a nedeľa 17. februára 2008 sú už zapísané do histórie Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku zlatými písmenami. Tí, ktorí počas týchto dvoch dní naplnili Mestskú halu na Ulici Jána Pavla II. v Prešove, len tak ľahko nezabudnú na dve nádherné liturgické slávenia. Ale aj tí, ktorí ich sledovali na celom Slovensku, ba aj v zahraničí, v priamych prenosoch Rádia Lumen a v nedeľu aj v priamom prenose Slovenskej televízie.

Sobota 16. februára 2008

V sobotu bol pre novozriadenú Bratislavskú eparchiu vysvätený jej prvý biskup Peter Rusnák. Ruky naňho položil ako hlavný svätiteľ kardinál Jozef Tomko, ktorý bol v byzantskom biskupskom rúchu zároveň hlavným slúžiteľom archijerejskej svätej liturgie, a ako spolusvätitelia vladyka Ján Babjak SJ, prešovský arcibiskup a metropolita a vladyka Milan Chautur CSsR, košický eparcha, ale aj prefekt Kongregácie pre východné cirkvi kardinál Leonardo Sandri a vyšší arcibiskup z Blaju v Rumunsku Lucian Muresan. Okrem nich

sa na slávnosti zúčastnilo aj ďalších takmer 30 arcibiskupov a biskupov východného a západného obradu zo Slovenska a zo zahraničia. Homíliu predniesol kardinál Jozef Tomko a v úvode slávnosti sa prihovoril kardinál prefekt Leonardo Sandri. Kardinál Tomko v homílii okrem iného povedal: „Veľký je Hospodin Boh, ktorý vám naozaj štedro požehnal: navštívil vás rímsky pápež Ján Pavol II., dvaja vaši biskupi mučeníci a jeden rehoľník sú dnes blahoslavení, dali ste vznik najprv košickému exarchátu a teraz i bratislavskej eparchii a zajtra tu sám prefekt rímskej Kongregácie pre východné cirkvi vovedie do platnosti novú organizačnú štruktúru, keď vás uvedie do života ako gréckokatolícku cirkev „sui iuris“ na Slovensku a intronizuje vášho prvého arcibiskupa-metropolitu. Máte začo ďakovať Hospodinovi a aj Svätému Otcovi za toľkú pozornosť. Dnešná vysviacka biskupa pre novozriadenú bratislavskú eparchiu sa zaraďuje do týchto krokov. Toto nové biskupstvo tak dostane svojho pastiera. Naozaj veľký je náš Pán Ježiš

Kristus, náš hlavný Pastier, ktorý takto viedol a vedie svoje stádo na zelené pastviny! Jemu chvála a sláva i za tento slávnostný deň!“.

V Mestskej hale bolo 5000 veriacich. Spevom svätej liturgie sprevádzal bratislavský gréckokatolícky zbor Chrysostomos. Spevom sa do liturgie zapojili aj neokatechumenátne spoločenstvá z celého Slovenska. Na konci všetkým poďakoval novovysvätený vladyka Peter.

Nedeľa 17. februára 2008

V nedeľu sa konala liturgická slávnosť povýšenia Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku na Metropolitnú cirkev svojho práva so sídlom v Prešove a intronizácia prvého prešovského gréckokatolíckeho arcibiskupa a metropolitu Jána Babjaka SJ. Mestská hala, v ktorej sa zišlo viac ako 8000 veriacich, doslova „praskala vo švíkoch“.

Hlavným slúžiteľom bol práve intronizovaný arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ. Na tejto historickej slávnosti sa zúčastnili štyria kardináli – prefekt Kongregácie pre východné cirkvi kardinál Leonardo Sandri, ktorý vladyku Jána intronizoval, kyjevsko-ha-

ličský vyšší arcibiskup kardinál Lubomyr Huzar z Kyjeva, krakovský arcibiskup kardinál Stanisław Dziwisz a kardinál Jozef Tomko. Homíliu predniesol kardinál prefekt Leonardo Sandri. Povedal aj tieto slová: „Vernosť kvitne v úrodnej pôde obrátenia, ku ktorému nás vyzýva Božie slovo... Vernosť kvitne v úrodnej pôde kresťanskej slobody“. A pokračoval: „Počas minulého storočia bola vaša cirkev umlčaná a jej život bol paralyzovaný. Sv. Cyril a Metod spolu s vašimi mučeníkmi však zhora odkryli strechu a predstavili vás pred Pána. On vás pozdvihol, vrátil vás do vašich domovov a znova vás uviedol na cestu evanjelia. Radosť z tohto oslobodenia sa dnes obnovuje a stáva sa dokonalou. Chváľme spoločne Pána, lebo také niečo sme ešte nikdy nevideli“. Zároveň v homílii zablagoželal Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku a jej pastierom. Na konci slávnosti sa prihovorili aj ďalší traja kardináli. Ďalšími vzácnymi hosťami boli vyšší arcibiskup z Blaju z Rumunska Lucian Muresan a ďalších viac ako 30 arcibiskupov a biskupov

východného a západného obradu zo Slovenska, Poľska, Česka, Maďarska, Ukrajiny, Chorvátska, Srbska Čiernej hory, USA a Kanady. Slávenia svojou prítomnosťou umocnili aj predstavitelia iných cirkví, zástupcovia štátu a samosprávy, Európskej únie, diplomatických misií a akademickej obce. Nedelňú liturgickú slávnosť spevom skrášlili gréckokatolícke katedrálne zbory z Prešova, Košíc, Bratislavy a zbor z gréckokatolíckeho kňazského seminára v Prešove. Kardinál Tomko na konci svätej liturgie zablagoželal emeritnému prešovskému biskupovi Jánovi Hirkovi k výročiu biskupskej vysviacky, ktorú práve na tomto mieste prijal z jeho rúk presne pred osemnástimi rokmi.

Novointronizovaný arcibiskup a metropolita vladyka Ján v závere poďakoval za nesmiernu milosť a požehnanie, ktorého sa dostalo Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku. Za Konferenciu biskupov Slovenska sa po liturgických sláveniach v sobotu a v nedeľu prihovril jej predseda spišský biskup František Tondra.

Zo slávnosti zaslali gréckokatolícki veriaci spolu so svojimi pastiermi ďakovný list Svätému Otcovi Benediktovi XVI. Záver slávenia patrilo modlitbe k trom blahoslaveným gréckokatolíckym hieromučenikom pred ich relikviami.

Na Gréckokatolíckom arcibiskupskom a metropolitnom úrade sa potom konal brífing so štyrmi kardinálmi, ktorí cez médiá ponúkli verejnosti svoje prvé dojmy.

Vysokí cirkevní predstavitelia nesmierne ocenili nielen priebeh a organizáciu slávení, ale predovšetkým životaschopnosť Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, jej duchovnosť, množstvo mládeže, ako aj veľkú radosť a entuziazmus veriacich, ktoré sa nedali prehliadnúť. Sú to hodnoty, ktoré môžeme ponúknuť svetu.

V nedeľu večer kardinál Leonardo Sandri navštívil prešovský Gréckokatolícky kňazský seminár bl. biskupa P. P. Gojdiča, kde sa v prítomnosti vladyku Jána Babjaka SJ stretol so seminaristami, asistenciou, ceremoniármi a organizátormi liturgických slávení v Prešove.

PodĎakovanie

Vladyka Ján a organizátori vyjadrujú úprimné poďakovanie všetkým spoluorganizátorom, predovšetkým Mestu Prešov a Prešovskému samosprávnemu kraju, vedeniu Mestskej haly, Šarišskému osvetovému stredisku, Krajskému múzeu v Prešove, Prešovskej univerzite, Parku kultúry a oddychu Čierny orol, Hotelu Dukla, Internátu Alexandra Duchnoviča, polícii a ďalším inštitúciám, ale v neposlednom rade aj Slovenskej televízii, Rádiu Lumen, všetkým novinárom a médiám a samozrejme sponzorom. Poďakovanie zároveň patrí všetkým účastníkom liturgických slávení v Mestskej hale v Prešove.

Sprievodný program

V sobotu večer sa v Mestskej hale niekoľko stoviek mladých ľudí zúčastnilo na Duchovnom programe pre mládež a dospelých, ktorého súčasťou bola

aj veľká večiereň s čítaniami a homíliou vladyku Petra Rusnaka a beseda s kardinálom Leonardom Sandrim, kardinálom Jozefom Tomkom, vladykom Jánom Babjakom SJ, vladykom Milanom Chauturom CSsR, vladykom Petrom Rusnakom a chargé d'affaires Apoštolskej nunciatúry na Slovensku Gianfrancom Gallone, ktorej časť bola naživo vysielaná v Rádiu Lumen.

Sprievodnou akciou týchto historických udalostí bola vernisáž výstavy Ikony Spolku ikonopiscov sv. Cyrila a Metoda Slovenska za účasti vladyku Jána Babjaka SJ a viacerých arcibiskupov a biskupov. Konala sa večer v sobotu 16. februára v Krajskom múzeu v Prešove a potrvá do 2. marca 2008. Jej iniciátorom bol Vincent Luca, ktorý je spolu s otcom arcibiskupom a metropolitom Jánom, spoluzakladateľom tejto ikonopiseckej školy.

Lubomír Petrík
snímka Peter Zimen

Povýšenie košickej eparchie

V pondelok 18. februára pokračovali veľké dni Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku liturgickou slávnosťou povýšenia Košického apoštolského exarchátu na eparchiu. Za účasti J. Em. Kardinála Leonarda Sandriho, prefekta Kongregácie pre východné cirkvi bol košický exarchát povýšený na eparchiu a vladyka Milan Chatur uvedený do úradu prvého košického eparchu. Súčasne bola Košická eparchia spolu s Bratislavskou eparchiou začlenené do prešovskej gréckokatolíckej metropolie sui iuris.

Nové hierarchické usporiadanie Gréckokatolíckej cirkvi sa udialo z vôle Svätého Otca Benedikta XVI., ktorý apoštolskou konštitúciou Qui successimus (Ako nástupcovia) z 30. januára 2008 rozhodol pozdvihnúť Košický exarchát na stupeň samostatnej eparchie a osobitným dekrétom ju zveril pastierskej starostlivosti vladykovi Milanovi Chaturovi. Obidva dokumenty na slávnosti v latinskom

origináli predniesol Mons. Gianfranco Gallone, chargé d'affaires Svätej stolice na Slovensku a do slovenčiny ich tlmočil Cyril Vasil' z Ríma. Súčasťou právneho aktu uvedenia do úradu bolo aj vyjadrenie poslušnosti novému eparchovi Milanovi zo strany kleru i laikov.

Archijerejskej liturgii v preplnenej košickej katedrále predsedal vладыka Milan spolu s arcibiskupom a metropolitom Jánom Babjakom, bratislavským eparchom Petrom Rusnákom, otcami arcibiskupmi, biskupmi a početným zástupom kňazov obidvoch obradov. V homílii kardinál Sandri vyjadril radosť z novej formy cirkevného života, ktorá je výrazným znakom zrelosti miestnej cirkvi. Ako vďakyvzdanie za tento dar vyzval prítomných k životu podľa Ducha (porov. Gal 5, 24). Taktiež poukázal na ekumenický rozmer tejto udalosti, keď povedal: „Kristus sa modlil za nás k Ot-

covi: Aby všetci jedno boli! Daruje nám svoje slovo a svoju vlastnú slávu. Udeľuje nám vo svojom Svätom Duchu lásku, ktorá ho zjednocuje s otcom a dáva nám spoznať sväté Božie meno.“ Na záver zaprial novej eparchii plodné plnenie poslania a všetkých uistil o priazni Svätého Otca.

Novovymenovanému vладыkovi Milanovi srdečne zablahoželali aj prešovský arcibiskup-metropolita Ján Babjak a košický arcibiskup-metropolita Alojz Tkáč. Na slávnosti boli prítomní aj predstavitelia Pravoslávnej cirkvi vладыkovia Juraj a Tichon, poslanci NR SR, predstavitelia miestnej samosprávy a ďalší hostia. Nové štruktúry Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku sú súčasne pozdvihnutím i výzvou k zodpovednému prežívaniu kresťanskej viery a vernosti Kristovmu krížu.

Michal Hospodár / snímka Ľubomír Urbančok

Homília kard. Jozefa Tomka pri príležitosti biskupskej vysviacky Mons. Petra Rusnáka, bratislavského eparchu

Ako veľkoryso píše náš dobrotivý Boh históriu svojej Cirkvi! Práve pred 18 rokmi ma viezli z letiska vo Viedni do Prešova, kde som mal na druhý deň na tom istom mieste, kde sa nachádzame, vysvätiť na biskupa Otca Jána Hirku. Končila sa tuhá zima (cez Donovaly sme veru tlačili auto!) a nastávala sľubná jar. Bol to deň, na ktorý čakala gréckokatolícka ba i svetová Cirkev celých štyridsať rokov. Skoro dvadsať rokov sa jej upieralo právo na jestvovanie a ďalších dvadsať rokov nedovolili vysvätiť pre ňu biskupa. Ako som vtedy tu povedal jasajúcemu ľudu: „Napriek tomu jej cyrilometodské korene neodumreli ani pod ľadovou prikrývkou, ktorá mala byť akoby jej hrobom. Vaše cirkevné spoločenstvo bolo zmrazené ako v jeseni zasiat zrná, ktoré je naoko mŕtve, ale pod snehovou i ľadovou prikrývkou si zachováva život v očakávaní jarného slnka. I vy ste ostali verní svojej viere a Cirkvi, postavenej na Petrovej Skale“.

Vaša cirkev sa podobala „stromu života“, o ktorom nám v prvom čítaní hovorí Kniha Zjavenia, že dáva hojné ovocie na uzdravenie národov a ľudu, lebo uprostred nich bude trón Boha a Baránka a jeho služobníci mu budú slúžiť (porov. Zj 22, 2-5). Zmrazené zrná pod hrejivým účinkom Božej milosti vyrazilo v jarnú ozišinu a vyrástlo v plné klasy hojnej letnej úrody, ktorá má zaručiť vám i našej spoločnosti duchovný chlieb a bohaté ovocie.

Veľký je Hospodin Boh, ktorý vám naozaj štedro požehnal: navštívil vás rímsky pápež Ján Pavol II., dvaja vaši biskupi mučeníci a jeden rehoľník sú dnes blahoslavení, dali ste vznik najprv košickému exarchátu a teraz i bratislavskej eparchii a zajtra tu sám prefekt rímskej Kongregácie pre východné cirkvi uvedie do platnosti novú organizačnú štruktúru, keď vás uvedie

do života ako gréckokatolícku cirkev „sui iuris“ na Slovensku a intronizuje vášho prvého arcibiskupa-metropolitu. Máte začo ďakovať Hospodinovi a aj Svätému Otcovi za toľkú pozornosť.

Dnešná vysviacka biskupa pre novozriadenú bratislavskú eparchiu sa zaraďuje do týchto krokov. Toto nové biskupstvo tak dostane svojho pastiera. Naozaj veľký je náš Pán Ježiš Kristus, náš hlavný Pastier, ktorý takto viedol a vedie svoje stádo na zelené pastviny! Jemu chvála a sláva i za tento slávnostný deň! Ako hovorí žalmista: „To deň, to deň, ktorý nám učinil Pán!“ (Ž 117, 24).

Biskup ako zástupca Ježiša Krista a nástupca apoštolov

Pred krátkou chvíľou náš brat Peter prijal vkladáním rúk biskupov sviatosť biskupskej vysviacky, čiže plnosť Kristovho kňazstva, prijal samého Ducha Svätého. Stal sa nástupcom apoštolov. Dostal moc, ktorá pochádza od samého Ježiša Krista. Náš Pán si zvolil dvanásť apoštolov a vo večeradle udelil im svoje kňazstvo, keď im prikázal premieňať chlieb a víno na jeho Telo a Krv: „Toto robte na moju pamiatku!“ Vo večeradle teda ustanovil svätú Eucharistiu a o niekoľko hodín potom, na Veľký piatok slobodne a dobrovoľne obetoval svoj život na kríži pre spásu všetkých ľudí. Na tretí deň však vstal z mŕtvych a zjavoval sa svojim učeníkom. Počas jedného takého zjavenia pri Genezaretskom jazere udelil apoštolovi Petrovi úlohu pásť jeho ovečky, ako to opisuje dnešné evanjelium, ku ktorému sa ešte vrátíme. Predtým ako by vstúpil na nebesia, postará sa, aby apoštol pokračoval v jeho spásonosnom diele pre dobro všetkých budúcich generácií: „Ako Otec poslal mňa, aj ja posielam vás“ (Jn 20, 21). „Chod'te teda,

učte všetky národy a krstite ich...A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28,29). Takto poveril apoštolov starosťou a zodpovednosťou za celú Cirkev. V priebehu vekov potom apoštolí vysvätili svojich nástupcov a tí zas ďalších nástupcov-biskupov. Takto sa posvätná moc vkladáním rúk a silou Ducha Svätého preniesla i na krakovského arcibiskupa Karola Wojtylu, ktorý už ako pápež Ján Pavol II. pred 28 rokmi vysvätil mňa. Ja som teraz mal nesmiernu radosť a česť vložiť ruky spolu s ctihodnými bratmi biskupmi na teba. Takto sme ťa zároveň prijali do celosvetového biskupského zboru, čiže kolégia; do toho zboru, „ktorý je nástupcom apoštolského zboru a či kolégia v učiteľskom úrade a duchovnej správe, ba ktorý je nepretržitým pokračovaním apoštolského zboru“ (LG 22). Tak sa ty, drahý brat, silou Ducha Svätého stávaš nástupcom apoštolov, článkom a akoby ohnivkom v tajomnej reťazi apoštolskej postupnosti, stávaš sa nielen bratislavským eparchom, ale aj členom celosvetového biskupského zboru s celocirkevným poslaním. Dnes sa táto spoluzodpovednosť a spolucítenie, čiže kolegiálnosť, prejavuje v jednote a láske s ostatnými biskupmi doma, v biskupských konferenciách, na európskom i na celocirkevnom poli, na synodách, ako aj v živých stykoch s pápežom, ktorý je Skalou, čiže „viditeľným základom jednoty Cirkvi“ (LG 18). Ale tvojou prvorádou úlohou ostáva každodenná služba tebe zvereným veriacim i slabo veriacim krásneho byzantského obradu bratislavskej eparchie. V akom duchu máš vykonávať svoje poslanie? – Odpoveď nájdeš v dnešnom evanjeliu.

„Miluješ ma viac ak títo?“ (Jn 21, 15)

Keď náš Pán Ježiš Kristus odovzdával apoštolovi Petrovi poverenie byť v Cirkvi jednotiacou Skalou a hlavným pastierom, tak sa ho tri razy spýtal, či ho miluje. Peter ho zakaždým pokorne uistil o svojej oddanosti. Celá scéna, ktorá sa odohrala na brehu jazera je dojímavá, ale dosahuje vrchol práve v prvej otázke, ktorú Ježiš Kristus položí priamo a s dôrazom Petrovi: „Miluješ ma viac ako títo?“ Viac ako títo! Čím vyššie poslanie a autoritu niekto dostáva v Kristovej Cirkvi, tým väčšiu lásku musí mať. Istý starší spolubrat odpovedal na otázku, ako vykonáva biskup svoju každodennú službu, krátko a múdro: „Biskup si už nepatrí“.

Je to svätá pravda: biskup už nepatrí sebe. Jeho život patrí úplne Kristovi a ľuďom, jemu zvereným veriacim, ale aj neveriacim. Jeho autorita je služba a jeho služba je služba lásky. Kristus Pán zveril Petrovi poslanie pásť jeho ovce, ale ihneď dodal upozornenie: „Keď si bol mladší, sám si sa opásal a chodil si, kade si chcel. Ale keď zostarneš, vystrieš ruky, iný ťa opáše a povedie, kam nechceš.“ To povedal, aby naznačil, akou smrťou oslávi Boha. Ako to povedal, vyzval ho: „Pod' za mnou!“ (Jn 21, 18-19). Milovať Krista, značí nasledovať ho aj za cenu kríža. Ako apoštolí, o ktorých čítame: „Dali ich zbičovať, prikázali im, že nesmú hovoriť v Ježišom

mene, a prepustili ich. A oni odchádzali z veľrady natešení (natešení!), že boli uznaní za hodných znášať potupu pre toto meno. A neprestávali deň čo deň učiť v chráme i po domoch a zvestovať Krista, Ježiša“ (Sk 5, 41-43). Máme teda pekný program, my biskupi, -len čo je pravda, - ak chceme byť dobrými pastiermi!

Nová etapa v živote vašej cirkvi

Nový biskup pre novú diecézu v novej organizačnej štruktúre grécko-katolíckej cirkvi na Slovensku. Čo to znamená pre teba, drahý brat, pre Cirkev, pre Slovensko? Bolo by veľa čo povedať. Dnešná a zajtrajšia slávnosť, ako aj práve ohlásená organizačná reorganizácia rímsko-katolíckych diecéz – to všetko značí novú etapu v náboženskom živote katolíckej Cirkvi na Slovensku. Ako keby nám Pán chcel povedať, že On nám poslal hojné požehnanie a splnil svoje prísľuby; teraz je rad na nás! Dnes nám všetkým hovorí ako Petrovi: „Zatiahni na hlbinu!“ (Lk 5, 4). Bratia a sestry, je vrcholný čas, zatiahnuť na hlbiny ducha, obnoviť si možno aj skleslé nadšenie a pripraviť sa na nové časy!

Ponajprv ty, milý brat, dnes vstupuješ ako veľpastier do slávnej tradície, ktorá sa viaže na nášho prvého apoštola a arcibiskupa sv. Metoda a na jeho brata sv. Cyrila. Vstupuješ aj do šľapaj veľkých biskupov, ktorí ešte žijú v pamäti mnohých tu prítomných, do šľapaj vašich a našich blahoslavených Pavla Gojdiča a Vasil'a Hopku!

Vy, drahí veriaci východného obradu, spolu s vašimi pastiermi, pestujte svoj krásny obrad, budujte jednotu viery a lásky medzi sebou i smerom na iných, pričinite sa o preniknutie ľudských a kresťanských hodnôt do života celej spoločnosti, do zákonov, do škôl, do verejného života, ale najmä do vašich rodín. Spolupracujte s rímskokatolíckymi bratmi, veď sme len jedna viera, jedna Cirkev, i keď máme dva obrady, obidva krásne a hlboké! A nezabúdajme ani na našich pravoslávnych bratov! Ani na iných kresťanských ale aj na neveriacich bratov a sestry.

Celé slovenské spoločenstvo dnes potrebuje svedkov viery. Potrebuje nielen sa nadchnúť a potešiť na slávnosti, ale aj osviežiť, prehĺbiť a potom žiť našu vieru povedome a do hĺbky, a to počnúc od manželstva a rodiny, cez výchovu mládeže v školách, cez svedectvo statočného a zodpovedného života v práci a vo verejnom i politickom živote, vyžadujúc si rešpekt veľkých vŕšľudských hodnôt a právd v médiách i v zákonoch. Naša viera vo svojom dvojite, východnom i západnom obrade nás predurčuje, aby sme boli mostom medzi Východom a Západom a tak prispeli k obnove celej Európy na duchovnej základni. Tak nás učili naši apoštolí sv. Cyrila Metod, spolupatróni Európy a k tomu nás viedli a vedú aj blahoslavení prešovskí biskupi Pavol Gojdič a Vasil' Hopko. Dnes teda, v tejto línii prijmime nového pastiera a prijmime Kristovu výzvu: „Zatiahni na hlbinu!“ (Lk 5, 4). Nech nás v tom spoločnom úsilí sprevádza milostivá Bohorodička Panna Mária. Amen

Jozef kardinál Tomko

Prvá návšteva nového biskupa na žilinskej radnici

V priestoroch Starej radnice v Žiline sa v pondelok 18. februára uskutočnilo prvé stretnutie nového sídelného biskupa Jeho Excelencie Mons. Tomáša Galisa s primátorom mesta Ivanom Harmanom. V priateľskej atmosfére sa hovorilo o spolupráci mesta s diecézou a o slávnostnej inaugurácii biskupa, ktorá je plánovaná na 15. marca 2008. „Dobrá spolupráca medzi mestom a biskupstvom je veľmi dôležitá, a preto jedna z prvých návštev smerovala práve na radnicu. Naša diecéza má už aj svoj latinský názov – Dioecesis zilinensis. Je to ten najkrajší dar, ktorý Žilina dostala od Svätého Otca k 800. výročiu prvej písomnej zmienky,“ povedal J. E. Mons. Tomáš Galis.

„Nie každá generácia má šťastie zažiť tak významnú udalosť ako je vznik novej diecézy. Vážim si rozhodnutie najvyšších predstaviteľov Rímskokatolíckej cirkvi a som presvedčený o tom, že spolupráca mesto - biskupstvo bude intenzívna a jej výsledky pozitívne ovplyvnia atmosféru a život v našom meste,“ dodal Ivan Harman. Vznik žilinskej diecézy a meno nového biskupa oznámil 14. februára 2008 osobitný vyslanec a legát pápeža Benedikta XVI. J.Em. kardinál Jozef Tomko. Katedrálom sa stal Kostol Najsvätejšej Trojice v Žiline.

Martin Barčík

Udelenie kultúrneho ocenenia Fra Angelico za rok 2007

V pondelok 18. februára 2008 sa po slávnostnej sv. omši v Jezuitskom kostole v Bratislave, konalo v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca za prítomnosti Mons. Dominika Tótha, emeritného pomocného trnavského biskupa, Anny Dyttertovej, viceprimátorky mesta Bratislava a ďalších hostí cirkevného, politického spoločenského a kultúrneho života, slávnostné oceňovanie umelcov za ich prínos kresťanských hodnôt do umenia.

Mons. František Rábek, ordinár Ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky a súčasne predseda Rady pre vedu, vzdelanie a kultúru pri Konferencii biskupov Slovenska ocenil 12 umelcov. V kategórii slovesného umenia boli Cenou Fra Angelica ocenení básnik Mgr. Michal Chuda, spisovateľ Stanislav Štepka a Hana Kostolanská. V kategórii hudobného umenia boli ocenení Mgr. art. Dušan Bill a Cirkevný spolok sv. Mikuláša z Trnavy. V kategórii výtvarné umenie boli ocenení Ing. arch. Stanislav Babčan,

Ladislav Jurovatý st. a doc. Vladimír Plekanec akad. mal. Mons. Rábek odovzdal aj mimoriadne ocenenia prof. ThDr. PhDr. Ladislavovi Hanusovi, Dr.h.c. – in memoriam, herečke Adele Gáborovej – in memoriam, prof. PhDr. Jánovi Komorovskému CSc. a hercovi a pedagógovi doc. Štefanovi Bučkovi.

Myšlienka podpory a ocenenia umelcov cenou Fra Angelico zo strany Konferencie biskupov Slovenska prostredníctvom jej Rady pre vedu, vzdelanie a kultúru už po siedmy raz je prejavom uznania zástupcom umeleckej obce zo strany Katolíckej cirkvi, ktorí aj dnes, v čase úpadku kultúry, globalizácie, komercializácie a liberalizmu, napriek silnejúcemu tlaku neváhajú presadzovať vo svojej tvorbe kresťanské myšlienky a hodnoty.

Blahoslavený Fra Angelico - taliansky ranorenesančný maliar a dominikánsky kňaz, vlastným menom - Giovanni z Fiesole (+1455) namaľoval v Kaplnke Mikuláša V. vo Vatikáne cyklus fresiek Osudy sv. Vavrinca a sv. Štefana. V Kláštore San Marco vo Florencii namaľoval fresky Posledný súd, neskôr dokončil oltárny obraz Zvestovanie Panny Márie v Kostole San Domenico vo Fiesole. Jeho maliarskym svetom bol svet nebies, nadzmyselná krásna, svätci, anjeli. Preslávil sa najmä obrazom Korunovanie Panny Márie. Vyslúžil si ním pomenovanie Frater Giovanni Angelico, čiže Anjelský brat Ján. Je pochovaný v Ríme v Chráme Santa Maria sopra Minerva. Za blahoslaveného ho vyhlásil pápež Ján Pavol II. v októbri 1982. Ako jeden z najvýznamnejších maliarov florentskej skorej renesancie sa stal patrónom umelcov.

Tibor Ujlacký

Zomrel čestný kanonik Tibor Spišák

V sobotu 16. februára 2008 o 5.00 hod. vo veku sedemdesiatosem rokov a v 54. roku kňazstva zomrel čestný kanonik Tibor Spišák. Pohrebné obrady a svätá omša sa konali vo štvrtok 21. februára 2008 o 10.00 hod. vo farskom kostole v rodnom Smolníku, kde uložili aj jeho telesné pozostatky.

Tibor Spišák sa narodil 22. októbra 1930 v Smolníku. Sviatosť kňazstva prijal 20. júna 1954 v Bratislave. Po kňazskej vysviacke pôsobil: 1954 - kaplán Gelnica, 1956 - kaplán Rožňava, 1957 - kaplán Biskupice, 1959 - kaplán Gelnica, 1961 - farár Bôrka, 1968 - farár Dobšiná, 1969 - zároveň obhajca zväzku, 1977 - riaditeľ BÚ v Rožňave a sudca, 1979 o.i. - farár Krásnohorské Podhradie, 1988 - 1990 - administrátor Rožňavskej diecézy, 1998 - na odpočinku v Štôse.

Martin Kerul

Podstatou encykliky Spe salvi je žiť nádej

Vo štvrtok 21. februára verejne predstavili v aule RK CMBF UK v Bratislave druhú encykliku pápeža Benedikta XVI. Spe salvi – V nádeji sme spasení (Rim 8,24), ktorá hovorí o kresťanskej nádeji. „Podstatou tejto encykliky je žiť nádej. Benedikt hovorí o nádeji, ktorú už teraz zakúšame, a v ktorej žijeme. Dnešnému človeku, ktorý má v porovnaní s minulosťou napriek všetkým limitom viac hmotných dohier, chýba nádej,“ uviedol pre TK KBS prekladateľ encykliky Marián Gavenda. „Kritici síce hovoria, že sa pápež príliš zameriava na Európu, ale celosvetové myslenie je zakotvené v európskom myslení. Preto, ak on siaha ku koreňom, ovplyvňuje tým aj všetko ostatné,“ dodal Gavenda.

Encykliku predstavil z hľadiska biblického Jozef Jančovič, filozofického Oľga Gavendová, morálneho Vladimír Thurzo a pastoračného Marián Šuráb. Na prezentácii novej encykliky, ktorú vydal Spolok sv. Vojtecha sa zúčastnil aj bratislavský arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský a chargé d'affaires Svätej stolice na Slovensku Gianfranco Gallone. „Encyklika je pre nás príležitosťou, aby sme sa v nádeji posilnili. Prvý, kto nám dáva nádej je Kristus a my ju môžeme dávať a šíriť ďalej,“ prihovril sa prítomným arcibiskup, podľa ktorého je dnešná spoločnosť poznačená stratou nádeje a preto téma nádeje je vysoko aktuálna.

Novú encykliku pápeža Benedikta XVI., ktorú v Ríme predstavili 30. novembra vychádza z Listu apoštola Pavla Rimanom. Benedikt XVI. v nej zdôrazňuje, že evanjelium nie je iba správa o veciach, s ktorými sa môžeme oboznámiť, ale je zvesťou, ktorá je zdrojom faktov a mení život. Benedikt XVI. sa zamýšľa aj nad zmyslom nádeje pre súčasného človeka a kladie si otázku, či je dnes kresťanská viera aj pre nás nádejou, ktorá premieňa a drží náš život.

Eva Jánošíková

Na metodickom seminári pre katechétov a kňazov v Prešove hovorili o pôste

Dňa 19. februára 2008 sa v Metodicko – pedagogickom centre v Prešove uskutočnil metodický seminár pre katechétov a kňazov z Prešovského arcibiskupstva. Jozef Paraska prítomných bližšie oboznámil so symbolikou a významom pôstu v byzantskom obrade a previedol ich pôstnym obdobím a jeho liturgickým slávením. Zároveň poukázal na jednotlivé špecifiká pôstu, ako je liturgia vo-

pred posvätených darov, kajúci kánon sv. Andreja Krétskeho, či modlitba sv. Efréma Sýrskeho, ktorá vystihuje podstatu liturgických pôstnych úkonov. Na záver zaznela výzva, aby cieľom pôstu, ku ktorému nás Cirkev pozýva bola obnova nášho vzťahu s Bohom i s bližnými, naše očistenie, oslobodenie od nerestí a napokon premenenie – zbožštenie celého človeka.

Eugen Valovič

Beseda s Jozefom Kováčikom a požehnanie redakcie časopisu Boromeo

15. februára 2008 navštívil košický seminár Jozef Kováčik, hovorca KBS. Obsahom návštevy bola prednáška spojená s diskusiou a požehnanie redakcie časopisu košických bohoslovcov.

V prvej časti hosť bohoslovcov oboznámil so súčasnou praxou kontaktu s médiami, kde zvlášť zdôraznil dôležitosť ľudského prístupu. Následne odpovedal na otázky bohoslovcov a predstavených týkajúce sa tak diania v Cirkvi a spoločnosti ako aj jeho osobného života, v ktorom spája život kňaza a novinára. Návšteva pokračovala požehnaním redakcie Boromea, ktoré oslavuje desať rokov svojej činnosti, s čím je spojené aj sprístupnenie jeho elektronickej verzie.

Jozef Barlaš

Umenie na Filozofickej fakulte KU v Ružomberku má zelenú

Vedecký ústav Ladislava Hanusa Filozofickej fakulty KU v Ružomberku usporiadal v pondelok 18. februára 2008 Deň umelcov pri príležitosti sviatku blahoslaveného Fra Angelica. Program sa začal svätou omšou v kaplnke sv. Alberta na FF KU. Celé podujatie sa nieslo v znamení slov Ladislava Hanusa: „Zhora sa otvorí zmysel poznania i konania.“ Samotný program uviedli slová riaditeľa vedeckého ústavu Imricha Vaška. V príznaku poézie sa niesla spomienka na Viliama Turčányho a Milana Rúfusa pri príležitosti 80. výročia ich narodenia. Pedagogovia a poslucháči fakulty absolvovali akademickú literárnu prehliadku vlastnej tvorby a tvorby vybraných autorov. Záver patrilo Univerzitnému divadlu, ktorého riaditeľka Juliana Sersenová spevom zdôraznila krásu a hĺbku poézie R. Dilonga, Ľ. Podjavorinskej či M. Rúfusa. „Je to na velebu, na oslavu Pána Boha, ktorý nám dáva vlohy a talenty, a tie treba prejavovať,“ uviedol na záver Imrich Vaško.

Miroslava Komorová